

Protocol: Handhygiëne

Doelgroep

Alle medewerkers betrokken bij directe patiëntenzorg.

Doel

Voorkomen van overdracht van micro-organismen van/naar patiënten en medewerkers.

Uitgangspunten

- Handhygiëne maatregelen bij alle patiënten.* Er is geen onderscheid te maken tussen patiënten die een mogelijke bron van besmetting zijn en patiënten die dat niet zijn.
- Geen hand- en polssieraden dragen.* De aanwezigheid van ringen, polshorloges, armbanden en lange mouwen belemmert altijd het uitvoeren van handhygiëne en is daarom niet toegestaan.
- Geen brace om hand, pols of onderarm dragen.* De aanwezigheid van een brace belemmert altijd het uitvoeren van handhygiëne en is daarom niet toegestaan. Indien een medewerker door het dragen van een brace zijn functie niet kan uitvoeren, wordt in overleg met de directeur een beleid op maat gemaakt.
- Open wondjes aan de handen afdekken.* Open wondjes of huidbeschadigingen kunnen een besmettingsbron zijn of juist besmet worden. Daarom deze afdekken met een waterafstotende pleister; zonodig tijdens de zorghandelingen handschoenen dragen.

A. Handhygiëne wanneer? (5 momenten)

- Voor contact met de patiënt***
- Voor schone- en aseptische handelingen**
- Na contact met lichaamsvloeistoffen**
- Na contact met de patiënt***
- Na contact met de directe omgeving van de patiënt**

*) *Als de handen net voor het contact met de patiënt al gewassen of gedesinfecteerd zijn, dan hoeft dat niet opnieuw te gebeuren. Moment 1 en 4 vallen dan samen.*

B. Handhygiëne welke manier? (wassen of desinfecteren)

Voor het correct uitvoeren van handhygiëne kunnen de handen worden gewassen OF worden gedesinfecteerd met handalcohol. Nooit na het wassen van de handen met water en zeep tevens handalcohol gebruiken. Dit is een te grote belasting voor de huid van de handen en de concentratie alcohol wordt verdund, waardoor het onvoldoende werkzaam wordt.

Desinfectie met handalcohol heeft de voorkeur boven handen wassen, behalve in de onderstaande situaties.

Indicaties voor handen wassen met water en zeep:

- Bij zichtbaar vuile of plakkerige handen
- Na bezoek aan het toilet
- Na neus snuiten en hoesten.

C. Handhygiëne hoe? (technieken)

Techniek handalcohol:

1. Voor het gebruik van handalcohol moeten de handen goed droog zijn
2. Raak niet het tuitje van de dispenser/pomp aan bij het nemen van handalcohol
3. Vorm één hand tot een kuiltje, neem zoveel handalcohol uit de dispenser/pomp dat dit kuiltje met handalcohol is gevuld
4. Wrijf de handen gedurende 30 seconden over elkaar tot de handen droog zijn. Ook de vingertoppen, duimen en gebieden tussen de vingers en de polsen moeten zorgvuldig worden ingewreven (Zie plaatje).

Techniek handen wassen:

1. Open de kraan (elleboogkraan openen met de elleboog) en laat deze goed door stromen. De temperatuur moet behaaglijk zijn voor de handen
2. Maak de handen goed nat
3. Neem zeep uit de dispenser/pomp, zonder het tuitje van de dispenser aan te raken
4. Wrijf de handen gedurende 10 seconden over elkaar. Ook de vingertoppen, duimen en gebieden tussen de vingers en de polsen moeten zorgvuldig worden ingewreven
5. Spoel de handen goed af
6. Droog de handen zorgvuldig af met een papieren handdoekje, vergeet niet de polsen en de huid tussen de vingers goed te drogen
7. Sluit hierna de kraan met het papieren handdoekje, of een elleboogkraan met de elleboog
8. Werp het gebruikte handdoekje in de afvalbak.

D. Overige aandachtspunten

Lotions en crèmes

Wees zuinig op je handen. Door het vele wassen worden de handen droog. Gebruik een vette handcrème uit een tube. Gebruik geen potten handcrème, deze worden al snel verontreinigd.

Zeep- en alcoholdispensers

Vervang altijd de gehele container wanneer een dispenser leeg is. Nooit navullen, want brengt risico op besmetting van de dispenser met zich mee. Reinig de dispenser wanneer het reservoir vervangen wordt.